

NOTULEN van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe, gehouden op maandag 7 december 2015 in de kantine van het hoofdkantoor van WMD te Assen

Aanwezig:

De heer G.J. Jansen	voorzitter Raad van Commissarissen
De heer T. Eerenstein	commissaris
De heer S. Kremer	commissaris
De heer K.J. Hoogsteen	directeur WMD
De heer D.A. de Waard	Adviseur RvC, hoogleraar RUG
De heer T.W. Terpstra	Manager FEZ
De heer S. Dijkstra	Adviseur externe communicatie
Mevrouw M. van der Vlugt	notulist WMD

De volgende vertegenwoordigers van aandeelhouders zijn aanwezig:

De heer A. van der Tuuk	Provincie Drenthe	973 stemmen
De heer A. Smit	Gemeente Assen	147 stemmen
De heer J. Zwiers	Gemeente Coevorden	80 stemmen
De heer J. Otter	Gemeente Emmen	234 stemmen
De heer H.B. Giethoorn	Gemeente Hoogeveen	122 stemmen
De heer T.J. Wijbenga	Gemeente Tynaarlo	45 stemmen
De heer K.H. Smidt	Gemeente Westerveld	21 stemmen
De heer J. ten Kate	Gemeente De Wolden	51 stemmen
De heer G. Lohuis	Gemeente Midden-Drenthe	73 stemmen

Afwezig met kennisgeving:

De heer C. Lambert	Gemeente Aa en Hunze	64 stemmen
De heer F. Buijtelaar	Gemeente Borger-Odoorn	64 stemmen
De heer H. Kusters	Gemeente Noordenveld	72 stemmen

1. OPENING

De voorzitter opent de vergadering om 16.01 uur en heet de aanwezigen welkom. Hij meldt dat het een bijzonder moment is om te vergaderen, waardoor een aantal deelnemers niet aanwezig kon zijn. Drie leden van de RvC zijn afwezig: de heren Van der Laan en Bouwmeester en mevrouw Van Wijhe. Van de aandeelhouders zijn met kennisgeving afwezig de vertegenwoordigers van de gemeentes Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Noordenveld.

2. INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

Er zijn geen ingekomen stukken of mededelingen.

3. NOTULEN VAN DE AVA D.D. 18 SEPTEMBER 2015

De heer Smit informeert of deze vergadering openbaar was en of deze notulen dan ook in een zelfde openbare setting moeten worden vastgesteld. De voorzitter stelt voor de notulen nu wel af te wikkelen en ze dan tijdens de volgende vergadering nogmaals te agenderen ter bevestiging.

Per pagina:

- Pagina 4: de heer Kremer merkt op dat in regel 5 de naam 'De Waar' staat in plaats van 'De Waard'.
- De heer Smidt geeft aan dat zijn naam een aantal malen niet correct is gespeld.
- Pagina 5: de heer Van der Tuuk ziet de eerste zin van de tweede alinea graag anders geformuleerd. Het betrof de discussie over de rol die de overheid heeft: activistisch of minder activistisch als aandeelhouder. De voorzitter stelt voor de zin als volgt te wijzigen: 'De heer Van der Tuuk geeft aan dat het voor de aandeelhouder belangrijk is je rol goed te bepalen in de zin van een keuze tussen *activistisch en minder activistisch.*'
- Pagina 9: de heer Wijbenga heeft een vraag naar aanleiding van punt 5. Een rapportage over het grote vervangingsproject asbest cementen leidingen is hierbij 2x per jaar toegezegd. Wanneer is de eerste rapportage gepland? De heer Hoogsteen geeft aan dat deze rapportage in principe is gekoppeld aan de AvA die twee keer per jaar plaatsvindt. Een keer in combinatie met bespreking jaarrekening (juni) en een keer bij de besluitvorming over het financieel plan voor het komende jaar (november). De eerste rapportage is nu gepland in januari 2016 (extra aandeelhoudersvergadering).
- Pagina 10: de heer Van der Tuuk meldt dat de AvA wel goedkeuring met een voorbehoud heeft gegeven aan de jaarrekening 2014, maar hoe lang blijft die geldig? De voorzitter antwoordt dat gegeven de huidige situatie de jaarrekening die toen is voorgelegd ter goedkeuring zal moeten worden gewijzigd. Dat betekent dat er een gewijzigde jaarrekening moet komen. Daardoor is het voorbehoud op de oude versie niet meer van toepassing.

Met enkele tekstuele aanpassingen en opmerkingen naar aanleiding van worden de notulen ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter stelt voor om in de vergadering een soepele overgang te laten plaatsvinden tussen agendapunten 4 en 5. Vanuit de aandeelhouders is voorafgaand aan de vergadering gemeld dat besluitvorming over de voortgang jaarrekening 2014 en de bijbehorende oplossingsrichting wordt uitgesteld. De inzet is wel om dit op zo kort mogelijke termijn te realiseren.

De voorzitter zal ten aanzien van deze onderwerpen eerst een korte inleiding geven. Vervolgens legt de bestuurder een verklaring af. De heer De Waard licht zijn advies aan de RvC toe en de heer Kremer geeft indien gewenst uitleg over de voorwaarden die hij op papier heeft gezet.

De heer Van der Tuuk geeft aan dat er inderdaad een voorbereidend gesprek tussen de aandeelhouders heeft plaatsgevonden. Vandaag de nodige informatie uitwisselen is wat hem betreft akkoord, maar zijn mandaat reikt niet verder dan nu alleen te luisteren. Op een ander moment kan pas besluitvorming plaatsvinden, geeft hij aan vanuit de Provincie als aandeelhouder. De heer Ten Kate meldt hetzelfde mandaat voor vandaag te hebben.

4. UITLEG VOORTGANG JAARREKENING 2014 in combinatie met

5. BESPREKING OPLOSSINGSRICHTINGEN

De voorzitter leidt het onderwerp in met een chronologisch overzicht vanaf juni 2015. Toen lag de jaarrekening 2014 voor en het verzoek aan de AvA was om onder voorbehoud akkoord te geven. Dat voorbehoud betrof de kwaliteit van de dossiers van de Indonesische accountant. PwC vond dat deze niet voldeden aan de kwaliteitseisen die PwC daaraan stelde. PwC had verder in haar concept accountantsverslag in mei 2015 aangegeven dat de jaarrekening van WMD voor wat betreft de Nederlandse activiteiten voldeed aan de wet op de jaarrekening. Ten aanzien van de Indonesische activiteiten maakte de accountant een voorbehoud ten aanzien van de kwaliteit van de leningen aan de stad Manado. De aandeelhouders konden in juni alleen maar een goedkeuring verstrekken onder voorbehoud van afgeven van de goedkeurende verklaring door PwC.

Verwacht werd op dat moment dat de goedkeurende verklaring er bij de volgende AvA zou zijn. Deze was gepland op 18 september. Helaas was dat nog niet het geval, waardoor de RvC zich genoodzaakt zag om definitieve besluitvorming rondom de jaarrekening de jaarrekening terug te trekken van de agenda. De vertraging werd mede veroorzaakt door een groot aantal wijzigingen die PwC voorstelde om de jaarrekening in overeenstemming te brengen met de wettelijke vereisten. Dit liep vertraging op door stoeve communicatie tussen bestuurder en de accountant.

Begin oktober kwam het signaal van PwC dat men er behoefte aan had van gedachten te wisselen met de voorzitter van de RvC. De RvC van WMD heeft een Auditcommissie. De normale gang van zaken is dat contacten eerst via de bestuurder lopen, dan pas via de Auditcommissie en pas in laatste instantie rechtstreeks met de voorzitter van RvC. In dat laatste geval dient de voorzitter van de Auditcommissie er in elk geval ook altijd bij betrokken te zijn. De heren Jansen en Kremer hebben dan ook samen gesproken met de heren Kruisman en Goldstein op vrijdag 16 oktober.

De heer Smit vraagt of de bestuurder ook bij dit gesprek aanwezig was. Dat was niet het geval, meldt de heer Jansen. Als de situatie zodanig is dat overleg in zijn ogen niet leidt tot overeenstemming ten aanzien van de gevraagde aanpassingen met de bestuurder, kan de accountant spreken met de Auditcommissie, de voorzitter van de Auditcommissie of de voorzitter van de RvC. De heer Jansen vult aan dat er op 18 september in de AvA onder meer is ook gesproken over rolinvulling. Hij meldt dat de RvC daar zelf ook goed over heeft nagedacht: de rol van toezichthouder dient scherp te worden gesteld, de RvC kan niet als bestuurder optreden. In gesprek met PwC is dat ook duidelijk benoemd. Onderwerp in dat gesprek waren twee hoofdpunten: verstoorde persoonlijke contacten tussen WMD en PwC en onvolledige/verschillende infovoorziening vanuit WMD naar PwC in de ogen van PwC. Na dit gesprek op 16 oktober hebben de heren Jansen en Kremer direct overleg gevoerd met de heer Hoogsteen.

De heer Zwiers informeert wat het eerste moment was waarop de RvC dacht dat er iets aan de hand was tussen de accountant en de bestuurder. De heer Jansen meldt dat dit wat hem betreft aan de orde kwam toen hij door de heer Kruisman van PwC hierover werd geïnformeerd.

De heer Zwiers vraagt of de RvC geen signalen van de bestuurder zelf heeft ontvangen. De heer Jansen licht toe dat de bestuurder zowel de Auditcommissie als de RvC volledig heeft aangesloten op de ontwikkelingen. De heer Jansen vond het wel verrassend dat PwC buiten de bestuurder om overleg met hem wilde. Hij heeft daarop direct aangegeven er belang aan te hechten de procedure goed te doorlopen.

De heer Jansen vervolgt met het verloop van het proces: de terugkoppeling van het gesprek op vrijdag 16 oktober vond op 20 oktober plaats via een teleconferentie. De verwijdering leek in dat telefoongesprek helaas groter te worden. Er volgde een nieuwe afspraak op 27 oktober.

Daarbij waren aanwezig de heren Goldstein en Kruisman van PwC en de heren Hoogsteen, Terpstra, Kremer en Jansen namens WMD. De grieven en onderwerpen zijn opnieuw besproken en beantwoord in dat gesprek. De heer Jansen merkt daarbij op dat hij zelf na drie uur spreken het gevoel had 'er wel uit te zijn' en dat er gewerkt kon worden aan afronding. Toch volgde er weer een verzoek voor opnieuw overleg. Daarop heeft de heer Jansen laten weten dat dit wat hem betreft niet meer aan de orde was, aangezien aan alle afspraken van 27 oktober was voldaan. Er was naar zijn mening geen grond meer voor een nieuw gesprek. Op de achtergrond is er in tussentijd hard gewerkt aan aanpassingen aan de jaarrekening en bespreking daarvan met de Auditcommissie. Alle voorgestelde wijzigingen zijn verwerkt in de nu opgemaakte concept jaarrekening

Er volgde opnieuw een verzoek van PwC dat men toch een gesprek wilde. De heer Jansen heeft daarop aangegeven geen telefonisch contact meer te wensen en een afspraak alleen per e-mail te willen organiseren. Dat laatste gesprek vond plaats op 13 november. Aanwezig waren de heren Kremer en Jansen namens WMD en de heren Goldstein, Kruisman en Jongerius (bestuur) namens PwC. Weer zijn in een uitgebreide setting dezelfde onderwerpen besproken. PwC meldde aan het einde van het gesprek er niet van overtuigd te zijn de opdracht te kunnen afronden. Het proces kon alleen verder worden afgerond na een forse ingreep in de bestuurlijke verantwoordelijkheden ten aanzien van de afwikkeling van de jaarrekening 2014 door de RvC. Daarop heeft de heer Jansen gemeld dat de RvC deskundig advies nodig achtte en is op zo kort mogelijke termijn de heer De Waard ingeschakeld om de RvC te adviseren. De heer De Waard heeft vervolgens zowel gesproken met PwC als met WMD.

De heer Jansen besluit zijn inleiding met de melding dat de geschetste lijn de stappen weergeeft in het proces tot nu toe. Telkens als hij dacht een stap in de goede richting te zetten, bleek er toch opnieuw sprake te zijn van verwijdering.

De heer Smit vraagt of na het drie uur durende gesprek op 27 oktober alle partijen dachten er uit te zijn. De heer Jansen meldt dat dit niet het geval was. PwC heeft altijd een slag om de arm gehouden.

De heer Kremer vult aan dat de gewenste wijzigingen door PwC zijn voorgelegd aan de Auditcommissie en pas na een stevige discussie zijn goedgekeurd. Ofwel: het cijfermatig verlangen van PwC is volledig gehonoreerd. Er waren echter andere zaken die bij PwC tot terughoudendheid leidden. Dat betreft de onderwerpen bejegening en het achterhouden van informatie. Het gevoel te werken aan een oplossing was aan onze kant sterker dan bij PwC, zoveel is duidelijk.

De heer Jansen geeft aan dat de RvC er na het gesprek op 27 oktober van uitging dat er forse voorzieningen nodig waren om tegemoet te komen aan eisen PwC. Maar daarmee zou de oplossing in zicht zijn. De heren Kremer en Jansen gingen er beiden van uit dat alles voldoende was besproken.

De heer Zwiers vraagt of de vermelde onvolledigheid van informatie betrekking heeft op de dossiers in Indonesië die opnieuw gecontroleerd moesten worden. De heer Hoogsteen geeft hierop aan dat er een onderscheid gemaakt moet worden tussen de terugbetaalcapaciteit van de lokale waterbedrijven in Indonesië enerzijds en de kwaliteit van de dossiers van de Indonesische accountant naar de wens van PwC anderzijds. De heer Zwiers meldt het laatste te bedoelen. De heer Hoogsteen meldt dat de dossiers nu wel op orde zijn.

De heer Zwiers vraagt wat de voorzitter dan bedoelt met onvolledigheid van informatie. De voorzitter zegt toe daar later op terug te komen.

De heer Jansen vervolgt dat na het gesprek een aantal punten naar zijn idee echt duidelijk was. Toch was later opnieuw een aantal onderdelen naar het oordeel van PwC nog niet goed of volledig genoeg. Die bevinding heeft geleid tot een nieuw gesprek op 13 november. De conclusie van dat gesprek was dat de RvC maatregelen moest nemen of dat PwC zich anders zou terugtrekken.

De heer Otter vraagt of de vermelde besproken onderwerpen ook zijn vastgelegd. De heer Jansen geeft aan dat dit ten dele het geval is. Bij het eerste gesprek heeft PwC een aantal stukken uitgedeeld en ook direct weer ingenomen, maar de heer Kremer heeft zelf wel notities gemaakt.

De voorzitter rond het inleidende gedeelte af over de rol en ervaring van de RvC tot nu toe. Hij geeft nu het woord aan de bestuurder.

De heer Hoogsteen heeft gemeend een verklaring te moeten afleggen aan de aandeelhouders om de ontstane situatie met de accountant in de vergadering toe te lichten. Hij heeft deze verklaring op papier gezet om secuur en zo veel mogelijk objectief te zijn. Deze verklaring treft u als bijlage bij dit verslag aan.

De voorzitter bedankt de heer Hoogsteen voor zijn verklaring. Verder meldt hij tussendoor dat de Ondernemingsraad van WMD vandaag heeft ingestemd met het voorstel dat vandaag voorligt. Vervolgens geeft hij het woord aan de heer De Waard.

De heer De Waard heeft van de RvC het verzoek gekregen om advies uit te brengen hoe nu verder. Daarop heeft hij gesproken met de manager FEZ, de bestuurder en de RvC. Bij PwC heeft hij gesproken met de heren Goldstein en Kruisman. Uitgangspunt voor hem was dat emotie in het proces heeft geleid tot problemen, maar dat men toch graag wil komen tot afwikkelen van de jaarrekening. Dat heeft PwC ook van hun kant bevestigd. Maar daarnaast schetste PwC hem het gevoel onvoldoende informatie van WMD te krijgen. Men had het gevoel dat de heren Terpstra en Hoogsteen verschillende informatie

gaven. Als accountant zet PwC dan een aantal zaken op een rijtje. En wat ook zeker een rol speelt is dat sinds 2008 de regels in de accountancy fors zijn aangescherpt. De conclusie van de heer Kruisman was dat hij het gevoel had onder druk te worden gezet. De heer Kruisman heeft daarom zijn collega Goldstein ingeschakeld als routinier.

Tijdens het overleg heeft PwC de stelling ingenomen dat er twee opties zijn: de RvC schorst de heren Hoogsteen en Terpstra of stelt tijdelijk een gedelegeerd commissaris aan. PwC volhardt daarin. De heer De Waard heeft hen geadviseerd twee zaken te scheiden: het emotionele aspect enerzijds en het afwikkelen van de jaarrekening anderzijds. Om dat laatste te kunnen realiseren luidt zijn advies aan de RvC om een gedelegeerd commissaris te benoemen. Een aantal zaken zal door die gedelegeerd commissaris opnieuw aan PwC moeten worden aangeleverd en door hen worden beoordeeld.

Dit advies van de heer De Waard is gebaseerd op de situatie zoals die nu is. Indien PwC zo laat in het proces de opdracht nog zou teruggeven, moeten ze dit namelijk melden aan de AFM. En dan wordt het haast onmogelijk om een accountant te vinden die het proces alsnog zal kunnen doorlopen. Daarnaast loopt PwC dan ook zelf het risico van imagoschade. Als het proces voor de rechter zou komen zou PwC waarschijnlijk wel hun gelijk krijgen op basis van de gewijzigde wetgeving, aldus de heer De Waard. Hooguit zouden ze worden aangesproken op de gang van zaken gedurende de controle die geleid hebben tot de stroeve verhouding tussen bestuurder en accountant. Maar hun eis tot het opnemen van voorzieningen klopt vanuit gewijzigde wetgeving helemaal. Als je nu verliezen voorziet, moeten ze nu in de boeken.

Als de handtekening op de jaarrekening gerealiseerd is, kan worden overwogen hoe en met wie het gehele proces wordt geëvalueerd. Dat is naar de mening van de heer De Waard van later zorg.

De voorzitter bedankt de heer De Waard voor zijn toelichting en helderheid. Hij vult aan dat de gedelegeerd commissaris uit de RvC treedt en voor een bepaalde periode wordt benoemd als bestuurder. Daarna is opnieuw een benoeming tot commissaris noodzakelijk.

De heer Otter vraagt of hij kan concluderen dat er geen enkel probleem is met de activiteiten in Indonesië, dat de voorzieningen slechts boekhoudkundig van aard zijn en er sprake is van een accountant met een sterk van de bestuurder afwijkende mening? De heer Jansen stelt dat de RvC en de auditcommissie zelf voor wat betreft de voorzieningen een volkomen ander beeld hebben dan de accountant. Het deel voorzieningen werd in de loop van de discussie met PwC almaar groter. De heer Otter vraagt of de voorzieningen in de komende jaren gegarandeerd weer vrij vallen. De heer Jansen geeft aan dat als WMD destijds altijd heel zeker was geweest op het dossier Indonesië, er niet gepleit zou zijn voor de voorgestelde afbouw. Zaken gaan daar nu eenmaal anders dan hier. De heer Jansen geeft aan dat er altijd het streven is dat alles zoveel mogelijk terugkomt, maar een garantie daarvoor afgeven gaat te ver. De heer Otter geeft aan dat er eerder sprake was van 'beoogde winst'. Kan het nu toch alsnog geld gaan kosten?

De heer Hoogsteen meldt dat hij de adviserend ambtenaren van de aandeelhouders begin van de maand uitleg heeft gegeven over de uitstaande leningen van 17 miljoen. Een belangrijk deel daarvan (4 miljoen) bestaat uit genoten winsten in de jaren 2002 – 2011. Dit bedrag zit als winst in het eigen vermogen van WMD. Daarnaast is met de RvC en AvA afgesproken dat WMD een bepaald risico mocht lopen. Nu is het doel te zoeken naar een afbouw waarbij het streven is dat de genoemde 5-6 miljoen ongeveer de maat is. Van de genoemde 17 miljoen zal in ieder geval een bedrag van 11 tot 12 miljoen terug moeten vloeien naar WMD. Nu is aan voorzieningen ongeveer 12 miljoen gevormd. Er zal dat dan de komende jaren een aanzienlijk bedrag vrijvallen omdat er maar voor 5-6 miljoen beroep gedaan wordt op de getroffen voorzieningen.

De heer Zwiers meldt dat er naast deze verwachting van WMD zelf ook sprake is van een vaktechnische beoordeling door de accountant op deze vordering. Hoe verhoudt zich dat? De heer Hoogsteen geeft aan dat er voor alle ondernemingen bedrijfsplannen zijn gemaakt voor de komende 5 jaar. Die plannen zijn gedeeld met PwC met daarbij een toelichting tot ze tot stand zijn gekomen, namelijk mede op basis van historische gegevens. PwC geeft echter aan daar een eigen visie op te hebben die afwijkt van die van de bestuurder en de RvC.

De heer Van der Tuuk meldt dat hij eerder weg moet en daarom nu graag een aantal vragen wil stellen. Hij beluistert dat het probleem vooral ligt op het vlak van 'hoe gaan we met elkaar om'. Als bestuurder wordt de heer Hoogsteen door PwC aangesproken op bejegening en op onvolledige informatie. De heer Van der Tuuk vraagt zich af hoe hij zich dan moet opstellen als aandeelhouder. PwC zegt feitelijk dat men niet meer zaken wil doen met de bestuurder. De aandeelhouders moeten kunnen toetsen wat er feitelijk speelt. Kan dat op deze manier of vereist dat diepere gesprekken? Een handtekening voor de benoeming van een gedelegeerd commissaris is één ding, maar wat betekent de huidige situatie verder voor PwC en wat betekent deze voor de bestuurder? Ook als PwC woorden onterecht heeft uitgesproken, dan moet daarover kunnen worden doorgepraat.

De heer Jansen reageert als volgt: PwC is op dit moment in de positie dat men overweegt zich terug te trekken. Maar het is nog niet zover. De stap die nu gezet moet worden door een oplossing te kiezen, leidt ertoe dat zij met een verklaring zullen komen die aan de aandeelhouders kan worden voorgelegd.

De heer Van der Tuuk geeft aan dat hij dacht vandaag te zullen spreken over de inhoud van de jaarrekening. Als de mening van PwC daarover ging, zou het een geheel ander verhaal zijn. Maar het betreft nu de directeur/bestuurder. Daar moeten de aandeelhouders iets mee naar zijn mening. De heer De Waard beaamt dat dit inderdaad de hoofdmoot van de discussie met PwC is. De heer Van der Tuuk is van mening dat de aandeelhouders daar op enig moment wel iets mee moeten, enerzijds of anderzijds. Hij ervaart het als een dilemma of het goedkeuren van de voorgestelde pragmatische oplossing voldoende is.

De voorzitter stelt dat het opvolgen van het advies van de heer De Waard een bijzonder zwaar besluit was voor de RvC. De RvC neemt die beslissing volledig voor zijn rekening.

De heer De Waard is van mening dat PwC de dossiers op orde heeft. PwC geeft aan door vertegenwoordigers van WMD te zijn benaderd op een wijze die hen niet aanstaat.

De heer Van der Tuuk stelt concreet dat hij als aandeelhouder een toets wil kunnen doen om óf mee te kunnen gaan in de pragmatische oplossing óf de woorden van PwC serieus te nemen. Dan moet daar iets mee, stelt hij. Hoe moet hij daarmee omgaan?

De heer Hoogsteen zegt niet weg te lopen voor deze vraag. Hij probeert zich nu niet te verdedigen tegen deze mening van de accountant maar geeft aan dat een degelijke uitspraak er een is waartegen je je moeilijk kan verdedigen. Het staat niet op papier en ligt niet vast. Hij weet zelf precies wat wanneer gezegd is en een discussie over een gesprek is daardoor buitengewoon lastig.

De heer Van der Tuuk vraagt begrip voor zijn positie als aandeelhouder. De heer Jansen meldt dat de RvC exact hetzelfde probleem had. Dat was aanleiding tot het inhuren van een externe deskundige. De heer Van der Tuuk stelt dat de heer De Waard werkenderwijs tot een oplossing is gekomen; hij heeft zelf geen oordeel geveld. De heer De Waard geeft aan dat de bestuurder uitspraken heeft gedaan die de accountant in het verkeerde keelgat schoten. Als dat bij een klant gebeurt, dan moet de accountant daar iets mee.

De heer Smit vult aan dat er daarnaast sprake is van verschillende informatie van verschillende functionarissen uit de organisatie.

De heer Van der Tuuk zou graag een zinsnede in het te nemen besluit opgenomen zien om aan zijn wens invulling te kunnen geven: dat de aandeelhouders akkoord gaan met de voorgestelde oplossing, maar wel met een vervolg ten aanzien van de andere genoemde punten.

De heer Jansen geeft aan dat de RvC het besluit voorlegt aan de aandeelhouders voorzien van deskundig extern advies. In het advies van de heer De Waard staan zes aandachtspunten vermeld. Die zullen onderwerp van gesprek zijn in het vervolg waarbij de aandeelhouders betrokken zullen zijn.

De heer Ten Kate ziet de voorwaarden vanuit de gedelegeerd commissaris daarin ook graag meegenomen worden.

De heer Otter mist de discussiepunten rond de bestuurder in de zes vermelde punten in het advies van de heer De Waard.

De heer Wijbenga begrijpt dat eerst de jaarrekening dient te worden afgehandeld, en dat daarna het gesprek kan volgen.

De voorzitter geeft aan dat hij verwacht dat de gedelegeerd commissaris met hulp van een financieel expert met een gewijzigde jaarrekening kan kunnen komen. Die kan worden gepresenteerd tijdens de AvA in januari 2016. Dan volgt ook het jaarverslag van de accountant en kan de accountant aanwezig zijn voor een toelichting indien hij dat wil. In diezelfde vergadering kunnen ook de zes aandachtspunten worden geagendeerd en afgerond. Daarop volgend kan een evaluatie van het gehele proces plaatsvinden.

De heer Zwiers hecht er waarde aan dat de accountant op de hoogte wordt gesteld van deze gang van zaken. De voorzitter geeft aan dat de gedelegeerd commissaris direct de dag na zijn benoeming contact zal hebben met de accountant om dergelijke vervolgspraken te maken.

De heer Kremer benadrukt dat er sprake is van een geweldig tijds-klem, want de jaarrekening 2014 moet medio januari 2016 zijn afgerond. Hij dringt dan ook bij de aandeelhouders aan op een zo spoedig mogelijk besluit. Dan gaat hij proberen opnieuw een brug te slaan naar PwC. Vanochtend hebben de heren Jansen en hij een eerste gesprek gehad met een goede kandidaat voor de financiële ondersteuning, iemand met recente accountantservaring. Deze week aan de slag kunnen is wat de heer Kremer betreft voorwaarde om de jaarrekening goed te kunnen afronden.

Hij licht verder toe dat hij met grote aarzeling aan klus begint. Het is een lastige aangelegenheid die hij niet met vreugde aanvaardt. Adequate besluitvorming door de aandeelhouders is noodzakelijk. Op 31 januari 2016 moet de accountantsverklaring er zijn en de jaarrekening gedeponereerd zijn. Hij ziet het als een gezamenlijke taak om dit goed te kunnen afronden.

De heer Smidt informeert naar de verantwoordelijkheid van de RvC en Auditcommissie eerder in het proces. Had er niet eerder ingegrepen moeten worden ook door de Auditcommissie? De heer Kremer meldt dat de Auditcommissie pas in de loop van september de eerste signalen ontving. De Auditcommissie heeft tussentijds samen met de bestuurder gezocht naar oplossingen, zoals geschetst door de voorzitter. De Auditcommissie verkeerde steeds in de veronderstelling er wel uit te komen. Tot het moment dat de eis van de accountant kwam om SWOI te consolideren in de jaarrekening WMD. Die eis had erg grote consequenties waardoor er besluiten genomen moesten worden die financieel diep ingrijpen. De heer Kremer stelt dat vanuit de Auditcommissie alles is gedaan wat mogelijk is. Hierbij dient te worden bedacht dat de review van de dossiers in Indonesië wegens vakanties van de accountant pas in de tweede helft van augustus kon plaats vinden en er dus pas in september nieuwe vragen en aspecten van de zijde van de accountant op tafel kwamen. Zoals de voorzitter al aangaf was het eerste overleg van hem en de voorzitter van de Auditcommissie al op 16 oktober.

De heer Smidt vraagt of de eis van benoeming van een gedelegeerd commissaris ook eerder al als advies is gebracht. De heer Kremer geeft aan dat dit niet het geval is. Pas in de gesprekken die de voorzitter in zijn inleiding heeft geschetst was daar sprake van. De voorzitter vult aan dat in de afronding van het gesprek op 13 november de twee opties voor het eerst zijn genoemd door PwC. Direct daarna heeft de RvC contact met de heer De Waard gezocht. Het betrof een uitzonderlijke situatie, zeer ernstig naar zijn mening. Derhalve werd nader onderzoek noodzakelijk geacht. De voorzitter vervolgt met de melding dat nadat de jaarrekening is afgerond, er ook binnen de RvC zeker een zelfevaluatie zal plaatsvinden. Dat moet na zo'n proces. De heer Lohuis vraagt of PwC het werk zeker zal afronden als er een gedelegeerd commissaris wordt benoemd. De voorzitter beaamt dit. De huidige bestuurder en CFO worden op het onderdeel jaarrekening 2014 niet verder verantwoordelijk voor de afwikkeling.

De heer Otter weet dat er zoiets is als een vaktechnisch overleg tussen accountants. Wat betekent dit proces voor WMD bij de overstap naar een nieuwe accountant? De heer De Waard geeft aan dat als

alle emoties terzijde geschoven konden worden, hij eigenlijk zou adviseren om de jaarrekening 2015 ook met PwC af te ronden. De heer Hoogsteen geeft duidelijk aan dat dit wat hem betreft geen optie is aangezien de verhoudingen tussen het team van WMD en het team van PwC volledig vertroebeld zijn. De heer De Waard meldt dat het geen eenvoudig pakket zal zijn voor een nieuwe accountant. Een opvolgende accountant heeft recht op collegiaal overleg met PwC. Daarbij kan hij vragen naar belemmerende vaktechnische factoren om de opdracht te aanvaarden.

De heer Otter heeft het advies van de heer De Waard gelezen. Het bevat geen inhoudelijk oordeel, alleen een oplossingsrichting. De heer De Waard heeft de RvC als advies wel meegegeven het proces na afloop goed te evalueren. Een evaluatie kan beter op een later moment plaatsvinden.

De voorzitter vraagt of er op dit moment nog aanvullende vragen zijn over dit onderwerp.

De heer Giethoorn meldt dat hij het besluit om de AvA van 20 november af te zeggen als bijzonder heeft ervaren. Hij vindt dat erg jammer. De voorzitter geeft aan dat dit besluit is genomen omdat het erg vervelend is te moeten vergaderen als je niets te vertellen hebt. De RvC had op dat moment nog geen oordeel kunnen vellen en wilde niet zomaar op de bonnefooi een richting opgaan zonder een gedegen advies.

De heer Otter vraagt of de jaarrekening 2014 die is meegestuurd met de stukken voor 20 november nu nog geldend is. De heer Kremer zegt daar nu geen uitspraken over te kunnen doen. Hij wil eerst in gesprek met PwC. De heer Otter vraagt of het klopt dat nu eigenlijk gesteld wordt dat hetgeen in 2002-2011 verdiend is, nu mogelijk weer verloren gaat. Hij ziet graag open en eerlijk op tafel hoe het zit. Dit zal in een vervolg met een gedegen plan van aanpak zichtbaar zijn. De heer Kremer vertelt dat destijds op advies van de accountant de financiering zo is vormgegeven. De inzet van medewerkers in Indonesië moest toen gebeuren tegen een marktconform tarief.

De bestuurder had toen eigenlijk de lijn gekozen om dit bedrag meteen te voorzien, om geen winst te maken op ontwikkelingsgeld van anderen. Maar de accountant ging daar niet mee akkoord, het bedrag moest naar het eigen vermogen worden overgeheveld. Alle stappen zijn nauwkeurig bijgehouden en jaarlijks besproken met de RvC en de accountant. De heer Otter stelt dat dit nu ook effect zal hebben op de solvabiliteit. De heer Kremer beaamt dit maar geeft aan dat in de concept jaarrekening 2014 en het in januari gepresenteerde FP 2016 dit zichtbaar zal zijn. Zoals nu verwacht wordt zal zoals eerder aangegeven de solvabiliteit van 30% rond het jaar 2017 worden bereikt.

De heer Zwiers vindt het minder relevant of zaken altijd zo gedaan zijn met de vorige accountant. De huidige accountant moet zijn werk goed doen. Als er sprake is van nieuwe inzichten, dan is dat zo. De heer Kremer geeft aan behoefte te hebben aan deskundige financiële ondersteuning met kennis van de laatste informatie over de wet op jaarrekening om een en ander helder te kunnen onderbouwen.

De heer Smidt stelt dat de benoeming van de gedelegeerd commissaris naar zijn mening zeker in de publiciteit zal komen. De heer Kremer heeft tot februari 2013 in het bestuur van de SWOI geopereerd. Is daar over nagedacht door de RvC? De heer Kremer meldt dat dit feit zowel in de RvC als met PwC

is gewogen. En de conclusie is dat PwC kan instemmen met zijn benoeming. De heer Smidt wijst op de publicitair scherprechter. De heer Jansen geeft aan dat het onderwerp communicatie nadrukkelijk is besproken in de afgelopen periode. Ook op dat vlak heeft de RvC deskundige hulp ingeroepen. Hij vindt het van belang dat nu eerst intern het probleem wordt opgelost. Pas als de zaken duidelijk zijn afgesproken, kan het communicatieproces helemaal in beeld worden gebracht. Er zal niet ontkend kunnen worden dat er een forse ingreep is gedaan. De communicatiedeskundige moet beoordelen hoe hierover te communiceren.

De heer Wijbenga vraagt de RvC er rekening mee te houden dat wanneer erover naar buiten toe gecommuniceerd wordt, er ook vragen in de gemeenteraad zullen kunnen komen. Zonder meer, stelt de voorzitter.

De voorzitter stelt vast dat agendapunt 6, de besluitvorming over de benoeming van een gedelegeerd commissaris, in een volgende vergadering aan bod zal komen. De heer Smidt is van mening dat het van belang is dat ieder zich op punt 4 en 5 vandaag voldoende uitspreekt, om in de volgende vergadering een besluit te kunnen nemen.

De heer Ten Kate vraagt of de aandeelhouders de wensenlijst van de gedelegeerd commissaris ook moeten vaststellen. De heer Jansen licht toe dat deze ten grondslag lag aan een debat binnen de RvC. De heer Kremer is van mening dat zijn voorwaarden ook de aandeelhouders raken, dus ook zij moeten zich er in kunnen vinden.

De heer Smidt geeft aan dat er een voorgenomen besluit in is verankerd. Als de gedelegeerd commissaris zijn taak heeft afgerond, dan verplichten deze voorwaarden de aandeelhouders ertoe om de heer Kremer weer te benoemen als commissaris. Daar wil hij als aandeelhouder liever nog niet op vooruitlopen, stelt hij. De heer Kremer licht nogmaals toe dat hij de taak als gedelegeerd commissaris niet ambieert.

De heer Otter is van mening dat de laatste twee punten van de voorwaarden van de heer Kremer nader besproken moeten worden. De heer Kremer vindt het wel gerechtvaardigd deze condities te stellen en geeft aan dat er tevens een versterkt advies vanuit de Ondernemingsraad geldt voor zijn benoeming. Hij wil niet het beeld schetsen dat de AvA volledig de vrije hand heeft, want dat is niet het geval.

De voorzitter vat samen dat de vraag die bij agendapunt 6 voorligt over de benoeming betreft van de heer Kremer voor de specifieke taak van het afronden van de jaarrekening 2014. Waarbij hij wordt ondersteund door een financieel expert. De organisatie WMD blijft in stand zoals die is, alleen het onderdeel jaarrekening 2014 wordt er uitgelicht. Het is de wens van de RvC dat de heer Kremer daarna terugkeert naar de RvC. De heer Eerenstein benadrukt dat de bijlage met voorwaarden van de gedelegeerd commissaris door de heer Kremer is geschreven ter bespreking in de RvC en slechts ter informatie is meegestuurd naar de aandeelhouders. Met de bedoeling zo transparant mogelijk te zijn.

De heer Smit geeft aan een bepaalde angst te lezen uit de voorwaarden van de heer Kremer en dat verbaast hem omdat hij de heer Kremer niet zo kent. De heer Kremer licht toe dat het van belang is dat

hij volledig zelfstandig de jaarrekening 2014 kan afhandelen. Hij acht dit van een zodanig gewicht dat hij het als eerste punt heeft gesteld.

De heer Zwiers vraagt of hij kan concluderen dat PwC niet aanblijft als accountant voor WMD.

De heer Hoogsteen geeft aan dat hij als bestuurder volledig verantwoordelijk is. Toch is er ook sprake van een vertrouwensbreuk tussen het hele team van WMD en het hele team van PwC. De samenwerkingsrelatie is ernstig verstoord.

De heer Kremer vult aan dat de jaarrekening 2014 ook het einde van een contracttermijn markeert. PwC weet vanaf het begin van die termijn al dat het naar het oordeel van de Auditcommissie wenselijk was om in 2015 een offerteprocedure op te starten voor een nieuwe accountant in 2016. Daarnaast is er sprake van een vertrouwensbreuk tussen PwC en de bestuurder, de CFO en de financieel medewerkers van WMD. Die gevoelens worden ook gedeeld door alle teamleden bij PwC. Die situatie heeft geleid tot het besluit van de RvC dat de jaarrekening 2015 niet meer met PwC zal worden afgehandeld. Wat deze keuze complex maakt is de tussentijdse controle, die kan al haast niet meer worden uitgevoerd in deze fase. UNP, het accountantskantoor dat wordt voorgesteld voor de controle van 2015, kan en wil dat wel doen.

UNP heeft al ervaring met onderdelen van WMD, namelijk NieuWater en SWOI. Als de jaarrekening 2014 ordentelijk wordt afgerond met PwC, dan kan UNP daarmee verder. In mei 2016 zal vervolgens de offerteprocedure worden opgestart voor de periode 2016-2019.

De heer Smidt vraagt waarom de aanbestedingsprocedure voor een nieuwe accountant nog niet is opgestart. Dat kan toch ongeacht de huidige situatie? De heer Kremer geeft aan dat het uitstel is veroorzaakt door de vertraging in de afronding van de controle over 2014, gecombineerd met bezettingsproblematiek bij accountantskantoren.

De heer Otter geeft aan het al met al een vervelende discussie te vinden. Hij vraagt of UNP voldoende objectief is als nieuwe accountant. De heer Kremer meldt dat voor UNP dezelfde waarden en normen gelden voor het afgeven van een verklaring als voor iedere andere accountant.

De heer Jansen geeft aan dat UNP ook informatie uit jaarrekening 2014 als kennis meekrijgt. Alle materiaal van de afgelopen en de komende periode is onderdeel van de overdracht naar de nieuwe accountant. De heer Otter vraagt of het nog een optie is dat PwC de controle over 2015 zou doen met een ander controleteam. De heer Kremer stelt dat de RvC dat nooit zou voorstellen.

De heer Smidt vraagt of de beoogde nieuwe accountant op de hoogte is van de spelende problematiek. Zou UNP zich alsnog kunnen terugtrekken? De heer Kremer kan niet stellen dat dit nooit zou kunnen gebeuren, maar UNP heeft zich zeker goed georiënteerd. De voorzitter zegt toe dat voordat besluitvorming over de benoeming van UNP plaatsvindt, hier nog een check op zal plaatsvinden.

De heer Kremer dringt nogmaals aan op spoedige besluitvorming door de aandeelhouders.

De voorzitter meldt dat de volgende vergadering nog deze week zal plaatsvinden. Hij vraagt de aandeelhouders om gezien de urgentie zo nodig agenda aan te passen. Morgenochtend zal een telefonische inventarisatieronde plaatsvinden om de vergadering te plannen.

6. BENOEMING VAN EEN TWEEDE BESTUURDER AD-INTERIM

Besluitvorming over dit onderwerp zal plaatsvinden in de vervolgvergadering die deze week zal plaatsvinden.

7. EENMALIGE BENOEMING ACCOUNTANT VOOR CONTROLE 2015

Besluitvorming over dit onderwerp zal plaatsvinden in de vervolgvergadering die deze week zal plaatsvinden.

8. AANBESTEDINGSPROCEDURE ACCOUNTANTSCONTROLE 2016-2019

Besluitvorming over dit onderwerp zal plaatsvinden in de vervolgvergadering die deze week zal plaatsvinden.

9. DATUM EXTRA AANDEELHOUDERSVERGADERING

Dit onderwerp is niet aan de orde geweest in de vergadering.

10. RONDVRAAG

Dit onderwerp is niet aan de orde geweest in de vergadering.

11. SLUITING

De voorzitter sluit de besloten aandeelhoudersvergadering om 18.02 uur.